

MATKAKERTOMUS: NMKL:N 72. VUOSIKOKOUS 26.–30.8.2018

Pohjoismaisen elintarvikkeiden metodiikkakomitean (Nordisk Metodikkommitté för Livsmedel, NMKL) vuosikokous pidettiin 26.–30.8.2018 tällä kertaa Ruotsissa Sigtunassa. Vuosikokouksen yhteydessä järjestettiin ” Digitalisation of the laboratory – benefits and pitfalls”. Vuosikokoukseen osallistui 26 henkilöä. Osallistujia oli kaikista pohjoismaista. Suomesta oli 3 osanottajaa. Muista maista osallistuttiin seuraavasti: Islanti 4, Norja 8, Ruotsi 3 ja Tanska 8 henkilöä. Osallistujamäärä oli vähentynyt entisestään (esim. vuonna 2009 50 oli osallistujaa). Tälläkään kertaa mukana ei ollut ÄK-FJLS:n elintarvikeosaston edustajaa. Kaikille avoimeen seminaariin osallistui n. 70 henkilöä.

Vuosikokoustyöskentely oli kuten ennenkin jaettu neljään alaryhmään eli subkomiteaan. Lisäksi oli yhteisiä asioita käsittelevä istunto. Vuosikokous alkoi hallinnollisia asioita käsittelevän alakomitean (puheenjohtajat ja sihteerit) kokouksella.

Suomen edustajat eri alaryhmissä:

- Subkomitea 1, hallinnolliset asiat: Leena Lilleberg (Suomen kansallisen komitean puheenjohtaja ja sihteeri) ja Mirja Hokkanen.
- Subkomitea 2, mikrobiologiset asiat: Saija Hallanvuo
- Subkomitea 3, kemialliset asiat: Mirja Hokkanen
- Subkomitea 4, aistinvaraisen arvioinnin asiat: Leena Lilleberg

Plenaari-istunto

- Plenaari-istunnon alussa Hans Lindmark toivotti SNK:n puolesta osallistujat tervetulleiksi vuosikokoukseen. NMKL:n puheenjohtaja Franklin Georgsson (Islanti) aloitti puhevuoronsa kertomuksellaan NMKL:n toiminnasta. NMKL:n tärkeimmät tehtävät on olla pohjoismaisen elintarvikeanalytiikan asiantuntijaverkosto, tarjota laadukkaita, testattuja menetelmiä elintarvike- ja rehualan toimijoille, NordVal Internationalin toimesta arvioida ja sertifioida vaihtoehtoisia elintarvike- ja rehuanalyysseja, laatia menettelyohjeita ja oppaita elintarvike- ja rehulaboratorioille sekä järjestää kursseja ja seminaareja relevanteilta alueilta.
- Puheenjohtaja totesi, että tiedon vaihdon kannalta olisi erityisen tärkeää, että myös ÄK-FJLS:n edustaja olisi mukana vuosikokouksessa niin kuin aiemmin on ollut tapana. Puheenjohtaja kertoi NMKL:n kansainvälisestä yhteistyöstä (CEN, ISO/TC 34, AOAC International, AOAC Europa, CCMAS, Eurachem, Nordval International). NMKL on tiivistämässä yhteistyötä mm. Eurachemin kanssa mikrobiologian puolella.
- Puheenjohtaja esitteli viime vuoden vuosikokouksessa perustetun NMKL:n voimaannuttamistyöryhmän (Revitalisering af NMKL) tuloksia. NMKL-työn kehittämiseksi on fokusoitu kolme painopistealuetta: 1. NMKL:n kansallisten komiteoiden (XNK) jäsenpohjan laajentaminen. Tarvitaan lisää edustusta teollisuudesta yksityisistä, valtion ja referenssilaboratorioista sekä valvontaviranomaisista. 2. Työskentelytavat. Toivotaan enemmän resursseja kaikilta, tarkat projektiakataulut, enemmän kokouksia (esim. Skype) jne. Vuosikokouksessa enemmän aikaa tieteellisille esityksille sekä keskustelulle. Plenumissa ja subkomiteatyöskentelyssä kielen muuttaminen englanniksi parantaa kommunikointia. Tämä lisää myös osaltaan kiinnostusta NMKL-työhön. 3. Uudet aktiviteetit. Kurssitoiminnan aktivointi; kysely mahdollisesta koulutuksesta (menetelmät, menettelyohjeet) sidosryhmille esim. Baltia, Puola. Kehitysmaiden kouluttaminen. NMKL-ohjeiden kääntäminen espanjaksi, kiinaksi jne.

- NMKL:n pääsihteeri Nina Skall Nielsen raportoi kokoukselle toimintavuoden julkaisu- ja muusta toiminnasta, taloudesta sekä kansainvälisestä yhteistyöstä. Tällä hetkellä on meneillään 19 NMKL-projektia. Viime vuosikokouksen jälkeen on julkaistu 1 menetelmä (NMKL 202 Methylmercury: Determination by isotope dilution GC-ICPMS in foodstuffs), 1 menetelmä on päivitetty (NMKL 189, 2nd Ed., 2017 Aerobt eller anaerobt kimtal eller sporetal. Bestemmelse på Blodagar. *Aerobic or anaerobic microorganisms or bacterial spores. Enumeration on Blood Agar*) ja 1 menettelyohje on päivitetty (NMKL No 10, 2001 Kontroll av mikrobiologiske dyrkningsmedier. *Control of Microbiological Media (2nd Ed. 2018)*).
- NMKL:n tavoitteena on julkaista 6 menetelmää vuosittain. Tänä vuonna on tehty yhteensä 133 on-line dokumentttilausta; 92 menetelmää, 39 menetelmää ja menettelyohjetta, 2 menettelyohjetta. NMKL on siirtymässä kokonaan on-line tilausten käytäntöön.
- 3 NMKL-nyttiä on ilmestynyt sekä on pidetty 2 kurssia; mikrobiologisten menetelmien verifointikurssi Suomessa marraskuussa 2017 ja vastaava Norjassa kesäkuussa 2018
- NordVal International toiminta on ollut aktiivista. 8 sertifikaattia on uusittu ja 1 päivitetty sekä laadittu 3 uutta. NordVal Internationalin tekniseen komiteaan kaivataan lisää asiantuntijoita (kemisti).
- NMKL:n sihteeristöä on työllistänyt mm. uusi EU:n tietosuojaa-asetus (GDPR), internet ja uudet kirjanpitoikätyönnöt.

Subkomitea 1 (hallinnolliset asiat)

- NMKL:n rahoitus EK-FJLS:n elintarvikeosaston projektirahalla: pääsihteeristön ylläpitoon vuonna 2019 haettiin ja saatiin 500 000 DKK ja saatiin 500 000 DKK. Hyväksyttiin vuoden 2019 budjetti, jonka loppusumma on 1 280 000 Tanskan kruunua.
 - Vuoden 2018 ensimmäisen vuosipuoliskon tilinpäätös osoittaa 111 000 DKK: n alijäämää kuitenkin on huomattava, että Pohjoismaiden ministerineuvostolta saatu 50 000 DKK ei sisälly tähän. Lisäksi saamiset muodostavat merkittävän osan vuosien 2017 ja 2018 välitilinpäätöksen välisestä erosta. Vaikuttaa siltä, että kurssitoiminnasta on saatu hyviä tuloja. Vuoden 2017 ylijäämä oli 177 831DKK.
 - Julkaisujen hinnat pysyvät ennallaan.
 - Hyväksyttiin NMKL:n toimintasuunnitelma vuodelle 2018/2019.
 - Hyväksyttiin NMKL:n pitkän aikavälin suunnitelma 1.1.2016 -31.12.2019
 - Todettiin NMKL:n laaja kansainvälinen yhteistyö (ISO, IDF, AOAC, Codex, MicroVal) sekä osallistuminen eri järjestöjen tilaisuuksiin.
 - Todettiin seuraavat mandaatit
 - Pääsihteeri: Nina Skall Nielsen (DK) 2016 - 2020
 - Subkomitea 1 pj: Franklin Georgsson (IS) 2015 - 2019
 - Subkomitea 2 pj: Gro Johannessen (NO) 2015 - 2019
 - Subkomitea 3 pj: Tuija Pihlström (SE) 2015 - 2019
 - Subkomitea 4 pj: Grethe Hyldig (SE) 2016 - 2020
 - NordVal International pj : Hilde Skår Norli 2017 -2020
- Franklin Georgsson ei ole enää käytettävänä ensi vuoden jälkeen.
- NRL- ja EURL-kontaktihenkilölista päivitetään. Suomen kontaktihenkilö on Mirja Hokkanen Evirasta. Golden standardin päivittämiseksi huomioiden uusi valvonta-asetus perustetaan työryhmä, johon on nimettävä edustaja jokaisesta pohjoismaasta.

- NordVal Internationalin ohjausryhmä:
 - pj. Hilde Skår Norli
 - DK: Sven Qvist
 - FI: Maria Simola
 - IS: Franklin Georgsson
 - NO: Kjell Hauge
 - SE: Mia Hallgren
- Ohjausryhmään kaivataan myös kemistejä. FNK:lta pyydetään ehdotuksia.
- Käytiin läpi NMKL:n yhteistyö ja edustukset kansainvälisissä järjestöissä(ISO/TC34, AOAC International ja AOAC Europe, Codex, MicroVal, Eurachem)
- Keskusteltiin NMKL:n intrasta. Se sisältää kansiot XNK: lle ja projektikansiot. Projektikansio on avoin kaikille hankkeiden osanottajille. Intranetin käyttöoikeus haetaan NMKL:n sihteeristöstä (linkki sähköpostiviestinä). Sihteeristö on laatinut ohjeen NMKL:n intranetin käytöstä.
- Keskusteltiin jälleen NMKL:n työn organisoinnista ja tehostamisesta tulevaisuudessa. Subkomiteoita pyydettiin käsittelemään myös kokouksissaan. FNK toi esille englannin kielen käytön tarpeen kokouskielenä NMKL:n toiminnassa. Tämä mahdollistaisi myös osallistumisen laajemmin NMKL:n kokouksiin (esim. Baltia ja Puola).
- NMKL:n liittyvien matkalaskujen tekoon on tulossa uusi e-lomake
- Päätettiin hyväksyä kutsu ryhtyä EU-projekti Metrofoodin sidosryhmäksi.

Subkomiteoiden 2-4 yhteiset asiat

- MALDI-TOF MS –käyttäjaverkoston kontaktihenkilöt:
 - NMKL/DNK: Nina Skall Nielsen
 - FNK: Anu Surakka
 - INK: Hrólfur Sigurdsson
 - NNK: Bjarne Bergsjø
 - SNK:
- Suomessa järjestettiin mikrobiologisten menetelmien validoinnista ja verifiointista NMKL-työpaja (Validation and verification of microbiological methods) Evirassa 21.11.2017. Siinä esiteltiin myös uusi NMKL-menettelyohje nro 32 (Verification of microbiological methods). Suunnitteluryhmään kuuluivat:
 - DNK: Nina Skall Nielsen
 - FNK: Saija Hallanvuori
 - INK: Margret Geirsdottir
 - NNK: Nina Skammelsrud
 - SNK: Charlotte Engdahl Axelsson
- AOAC-Europe - NMKL- Nordval International Symposium järjestetään 3.-4.6.2019 Osllossa. Hilde Skår Norli toimii projektinjohtajana. Seminaari on NordVal Internationalin 20 – vuosijuhlaseminaari.
- Päätettiin muuttaa NMKL-työjärjestystä (Arbeitsordning kohta 1.2.3) pääsihteerin ehdottamalla tavalla. Tässä subkomiteoiden pöytäkirjat hyväksytään jo ennen kuin, kun ne lähetetään pääsihteerille. Tämä sujuvoittaa vuosikokouksen päättämiskäytäntöjä.

Subkomitea 2 (mikrobiologia)

- Subkomitean puheenjohtajana toimi Gro Johannessen (Norja) ja sihteerinä Hans Lindmark (Ruotsi).
- NMKL julkaisi seuraavat mikrobiologisessa työryhmässä valmistellut julkaisut vuoden 2017 vuosikokouksen jälkeen:
 - Quality control of microbiological culture media, NMKL-procedure nr. 10. Projektin vetäjänä Tuula Pirhonen. Työryhmässä: Flemming Hansen (DK), Tuula Pirhonen (FI), Vala Fredriksdottir (ISL), Agnete Fægri (NO), Hans Lindmark (SE).
 - Skjema for vurdering av metode og avprøvningsrapport – kriterier for godkjenning av NMKL-metoder
 - Protokolla Nr 2: Harmonisering af mikrobiologiske metoder - Model for udarbejdelse af mikrobiologiske metoder (Dansk). Protokolla 2 yhdistettiin NMKL menetelmämallipohjaan.
 - Protokolla Nr. 3: Referentvejledning for det mikrobiologiske område - Udarbejdelse af analysemetoder indenfor NMKL. Guide for referees within microbiology – Elaboration of analytical methods within NMKL.
- *Y. enterocolitica* viljelymenetelmä NMKL 117, referentti Saija Hallanvuo. Menetelmän nimeksi muutettu ”patogeeninen *Y. enterocolitica*” ja tarkoitus ISO/DIS-menetelmän validointitietoihin. Menetelmäluonnos työstäminen jatkuu syksyllä 2018.
- *Y. enterocolitica* PCR-menetelmä NMKL 163. Biotyyppi 1A:n tunnistamiseen liittyvän liitteen julkaisu erillisenä teknisenä raporttina jätetään pois ohjelmasta ja siirretään ideapankkiin.
- *Y. pseudotuberculosis* –viljelymenetelmä, tuleva NMKL 193. Referentti Saija Hallanvuo antaa suunnitelman etenemisestä 1.11 mennessä.
- Revidoitavana oleva *Shigella*-menetelmän NMKL 151 (perinteinen viljelymenetelmä):referentti Gro Johannessen työstää tekstin Norjan kansallisen komitean kommenttien perusteella 1.11.2018 mennessä. Sen jälkeen julkaisu on mahdollista.
- Menetelmän NMKL 164 (*E. coli* O157) revidointi on kesken. Sovittiin otettavaksi mukaan ulostematriisi (ilman validointia), sorbitoliposiitiiviset *E. coli* O157:t ja pakollinen stx-geenien varmistustestaus. Uusimistyön toivotaan valmistuvan pian ilman suuria teknisiä muutoksia.
- NMKL 140:2007 (maitohappobakteerit) revidointi aloitetaan kun projektiryhmä löytää keskuudesta vetäjän. Kyseessä on pieni tekninen muutos: varmistustestaus pakolliseksi. Suomen edustaja: Eija Kolmonen (Arlafoods).
- Revidointitarpeen tarkasteluvuorossa oli 8 menetelmää, joista NMKL 59 (täyssäilykkeet), NMKL 66 (stafylokokit), NMKL 71 (Salmonella, elintarvikkeet), NMKL 95 (*Cl. perfringens*), NMKL 96 (*E. coli* MPN), NMKL 121 (antibiottijäämät) ja NMKL 177 (*Aspergillus flavus* ja *A. parasiticus*) päätettiin jättää revidoimatta. NMKL 150 (*Aeromonas*) päätettiin revidoida. NMKL 163 (*Yersinia enterocolitica* ja *Y. pseudotuberculosis* PCR) puuttui listalta ja sitä tarkastellaan ensi vuonna.
- NMKL 136:2010 (*Listeria monocytogenes*) ja NMKL 119:2007 (kampylobakteerit) on päätetty uusia ja harmonoida vastaavan ISO menetelmän kanssa
- NMKL 125:2005 (Lämpökestoiset koliformit ja *E. coli*): vuosikokous 2018 toivoi menetelmän parempaa harmonointia ISO -menetelmän kanssa (vaikka ISO:n ja NMKL:n *E. coli* määritelmät eroavat). Lämpökestoiset koliformit pyritään säilyttämään menetelmässä ja toivotaan että varmistustestaus Kovacs-reagenssilla voitaisiin korvata (myrkyllisyys). Ruotsia pyydetään nimeämään kontaktihenkilö, joka mahdollisesti voisi toimia referenttinä.
- NMKL 67:2010 *Bacillus cereus*. Suomi toi esiin menetelmän selektiivisyyden ja viljelyalustan valinnan (laskenta veriagarilta vai selektiiviagarilta). FNK palaa asiaan vuosikokouksessa 2019 lisämateriaalin ja ehdotuksen kanssa.
- Uutena toimintaohje-ehdotuksena keskusteltiin näytteiden yhdistämisen validointi/verifiointiohjeesta. Ryhmä on pitänyt ensimmäisen kokouksen ja sitä pyydettiin tarkentamaan onko

kyseessä validointi vai verifiointi. Toivottiin käytännön ohjeistusta näytteiden yhdistämisestä. Ryhmältä puuttuu vielä vetäjä. Suomen edustaja ryhmässä on Seija Pihlajaviita (Atria).

- Toimintaohje PCR laadunvarmistuksesta pyritään saattamaan hyväksyntävaiheeseen syksyn aikana
- Saija Hallanvuo piti esityksen Maria Simolan (Evira, *Listeria* NRL kontaktihenkilö) EURL *Listeria* workshopiin laatiman esityksen mukaisesti *Listeria monocytogenes* maissiepidemiasta (Suomen ja Ruotsin yhteistyö selvityksessä).

Subkomitea 3 (kemialla)

Subkomitean puheenjohtajana toimi Tuija Pihlström (SNK). Joakim Engman (SNK) toimi sihteerinä. Osallistujia oli kaikista Pohjoismaista.

- Maat raportoivat vapaamuotoisesti ajankohtaisasioista kemian rintamalla:
 - **Tanska:** Valvontaprojekteja akryyliamidin, 3-MCPD:n ja glysidyyliestereiden, fuuraanin, PAH-yhdisteiden ja PFOS/PFOA-yhdisteiden osalta. Metallien ja prosessikontaminanttien EURL-toiminnot ovat siirtyneet Belgiasta Tanskaan. Vitamiini- ja koostumusanalyysit Tanskan elintarviketietokantaan tehdään ulkoisessa laboratoriossa.
 - **Norja:** NIFES ja merentutkimuslaitos yhdistyivät tänä vuonna. Uudessa laitoksessa työskentelee yli 1000 ihmistä ja prioriteettina on kehittää analyysimenetelmiä mikro- ja nanomuoveille. Muovi on ongelma jopa makromuodossa, koska valaat syövät muovipusseja yms.
 - **Islanti:** Levätoksiinianalyyseja on tehty, mutta simpukoiden tuotanto on pienimuotoista. Riippuen mistä päin Islantia simpukat on otettu, toksiinit ja niiden pitoisuudet vaihtelevat. Simpukka-analyysit ovat kalliita ja taloudellisesti on vaikea analysoida riittävästi näytteitä. Pääpaino on ollut PAH-analyyseissa, mutta tällä hetkellä akryliamidianalyysit ovat fokuksessa. Mikromuovit juomavedessä ovat kiinnostuksen kohteena.
 - **Ruotsi:** Mikromuovit juomavedessä ovat kiinnostuksen kohteena. Alue on haastava, koska standardimenetelmät puuttuvat ja analyysit ovat kalliita. Ruotsissa on kansalliset raja-arvot glykoalkaloideille. EFSA tarkastelee glykoalkaloideja ja EU:ssa voi tulla alhaisemmat rajat kuin mitä kansalliset arvot ovat.
 - **Suomi:** Hyönteisten myynti on sallittu Suomessa ja mm. koostumusanalyyseja on niistä tehty. Tuotteiden turvallisuudesta vastaa niiden valmistaja.
- Kokouksessa käytiin läpi julkaistut NMKL-ohjeet:
 - NMKL 202 Methylmercury: determination by isotope dilution GC-ICPMS in foodstuffs.
- Joakim Engman (SNK) esitteli kuulumisia CEN/TC 275:sta. Pestisidien osalta (WG 3) SweEt-menetelmä on lähetetty arvioitavaksi, jotta se voitaisiin standardisoida CEN-menetelmäksi. WG 9 vitamiinit –työryhmässä ei ole CEN-aktiviteetteja, mutta ISO-työtä tehdään. Elintarvikeaitouden ja väärennösten osalta on menossa joitakin projekteja.
- Jokavuotiset alueraportit käytiin läpi ja osaan pyydetään vielä kirjoittajilta tarkennusta. Eri aihepiirien raportteja pidetään hyödyllisenä keinona levittää tietoa ajankohtaisista asioista asiantuntijoiden välityksellä.
- Kemialliset menetelmät ja menettelyohjeet käytiin läpi protokollan mukaisessa järjestyksessä seuraavasti:
 - Folaatti: Menetelmän oletetaan valmistuvan syksyyn 2019 mennessä.

- Metyylielohopean määrittäminen kalassa (HPLC-ICP): Jens Sloth on vastuhenkilö ja DNK varmistaa, että menetelmän kirjoitus NMKL-malliin ja raportti aloitetaan vuoden 2018 lopussa.
- Fosfolipidit: NNK kysyy Päivin (NNK) mahdollisuutta järjestää workshop. NNK informoi Päivin vastauksesta 1.12.2018 mennessä.
- Natriumin määrittäminen kapillaarielektroforeesilla: Menetelmä on hyväksytty FNK:ssa ja odottaa muiden maiden hyväksyntää. Aikaraja vastauksille on 1.10.2018.
- Sulfiitti elintarvikkeissa: NMKL-menetelmä 132 soveltuu käytettäväksi Suomessa. Aihe suljetaan.
- NMKL-menettelyohjeet numero: 4 & 5: Projektinvetäjä Joakim Engman (SNK) lupasi lähettää uuden luonnosversion projektiryhmälle syyskuussa 2018 ja varata puhelin kokouksen työryhmälle tälle syksyille keskustellakseen muutosehdotuksista.
- Vitamiinien ja kokonaisvitamiiniaktiivisuuden määrittäminen elintarvikkeissa (uusi menettelyohje). Suomen osalta etsitään kontaktihenkilöä työryhmään. Projektinvetäjä Jette Jakobsen (DNK) lähettää suunnitelman työryhmälle ennen seuraavaa vuosikokousta.
 - NMKL:n menetelmistä päätettiin poistaa menetelmä 28 (Viktanalytisk bestämning av totala torrsbstansen i tomatpure).
 - NMKL-menetelmä 162 (ravintokuitu): FNK kysyy onko Helena Pastellilla mahdollisuutta muodostaa työryhmä revidoimaan tämä menetelmä. Samalla on järkevää katsoa myös muita NMKL-menetelmiä, jotka kattavat ravintokuidun (esim. NMKL-menetelmä nro 129).
 - Uusia menetelmäehdotuksia ei tullut.
- Menettelyohje nro 9, 2007 Utvärdering av det systematiska felet med användning av certifierade referensmaterial.
 - Ei revidoida

Subkomitea 4 (aistinvarainen arviointi)

- Subkomitea 4:n työskentelyyn osallistui henkilöä (FI 1, DK 1, IS 1, N 2 (Skype)).
- Subkomitean puheenjohtajana toimi Grethe Hylidig (DK)
- Viime vuosikokouksen jälkeen ei ole valmistunut uusia ohjeita.
- NMKL:n toimintasuunnitelmaan (1.6 NMKLs handlingsplan for 2018/2019) ehdotettiin kohdasta 8. poistettavaksi ESN (European Sensory Network), koska se ei ole varsinainen ohjeita laativa organisaatio.
- Päivitettiin sub 4:n työsuunnitelma. Ei ehdotettu uusia aiheita.
- Tekeillä olevat NMKL-menettelyohjeet
 - Rekrytering/träning og kontroll av analytiska paneler. Träning av analytiske paneler (Analyttisen raadin rekrytointi ja koulutus): Projektille etsitään uutta referenttiä. Tiedustellaan Norjan (Josefine Skaret) ja Islannin (Kolbrun Sveinsdottir) kontaktihenkilöiltä, josko jompikumpi voisi alkaa referentiksi
 - Metodik för skillnadstester (Binomiske tester / Erotustestien metodiikka): Referentti Sara Jonsson (S). Validointiraportti tullaan julkaisemaan NMKL:n teknisenä raporttina. Referentti huolehtii, että raportti valmistuu vuoden loppuun mennessä
 - Sensorisk analys av nordiska bär (Pohjoismaisten marjojen aistinvarainen arviointi): Projektille on NMKL:ltä projektirahoitusta 50 000 NOK. Mari Sandell (TU) toimii referenttinä. Seuraava projektikokous on syyskuussa EUROSENSEN yhteydessä. Ensimmäinen versio ohjeesta tulee kommentoitavaksi vuoden lopulla.

- Referentveiledning for sensoriske metoder (inklusive validering): Sub 4 pyytää pääsihteeriä olemaan yhteydessä referenttiin ohjeen loppuun saattamiseksi.
- Procedure vedrørende alholdige produkter: Uusi projekti. Referentit: Gunnthorunn Einarsdottir (Vinbudin, IS) ja Tuomo Tupasela. Kontaktihenkilöt Juha Viikari (Alko), Jonas Röjerman (Systembolaget, S), Steffen Solem (Vinmonopol, N). Grethe Hyldig tiedustelee myös Tanskan kontaktihenkilöä Carlsbergiltä. Projekti-kokous on syyskuun aikana.
- Revidoitavat NMKL-menettelyohjeet: Ei revidoitavia menetelmiä.
- Revidoitavat NMKL-menettelyohjeet: NMKL 19 Riktlinjer för sensorisk bedömning av livmedelsförpackningar/ Guidelines for sensory evaluation of food packaging referenssiluettelo päivitetään ja tarvittaessa koko ohje. Liv Bente Strandos (N) arvioi revidointitarpeen.
- Lisäksi kokouksessa käytiin läpi mm. subkomitea 4 jäsenten osallistumiset erilaisiin alan tilaisuuksiin ja muita ajankohtaisia asioita aistinvaraiseen
- Toimenpidettä, jotka subkomitea 4:n mielestä lisäisi NMKL:n työn tehokkuutta ja vaikuttavuutta
 - NMKL:n työkieli muutettaisi englanniksi
 - Yhteistyö Baltian ja Puolan kanssa
 - Yhteistyöprojektit muiden subkomiteoiden kanssa. Esim. mittausepävarmuus näytteenotossa
 - Enemmän fokusointia menettelyohjeiden laatimiseen
- Päivitettiin subkomitea 4:n vuosikello

NMKL:n seuraavat kokoukset/tilaisuudet

- NMKL:n työvaliokunta kokoontuu seuraavan kerran Kööpenhaminassa helmikuun 2019 alussa.
- Vuoden 2019 vuosikokous on 26.–29.8.2019 Ruotsissa Reykjavikissa.

Yllä lueteltujen asioiden lisäksi käsiteltiin lukuisia muita asioita, joista saat lisätietoa kokoukseen osallistujilta sekä vuosikokouksesta laaditusta raportista. Vuosikokouksen yhteydessä olleen ”Digitalisation of the laboratory – benefits and pitfalls” – seminaarin esitykset saa pyydettäessä al-lekirjoittaneilta.

31.10.2018 Helsinki, Leena Lilleberg, Mirja Hokkanen, Saija Hallanvuo